

ערבי פסחים פרק עשירי פסחים

קב.

(א) [עריכות ג.]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ה"ג וכו' אחריהו במקומן אין זריק: (ב) רשב"ם ד"ה להודיע וכו' לא היה יכול לומר כשהן יוצאין טעונין וכו' אפילו הכי אין זריקין:

גליון הש"ס

גב' א"ל ר"י ה"ח וכו' ק"ל דלס קן גס מהמס לכה מיומנה דיש לומר דהגביהא למהי מקום זריק לברך אלא כר"י ואילו סבר מ"ק: רשב"ם ד"ה ה"ג ת"ב ד"ה וברוב' ד"ה ת"ב ד"ה קשה לי למאי הולכו הא כפשוטו ימא דלא מייתי ראיא מגבי דלעיל דנקט דקטע לברכה דר"י ומדמי' לעיל א"כ דר"י יומן ליה מייתי כ"ע א"כ כ"ע ד"ה דלא קמי פלוגמא א"כ מנתק עקרו מוכח דקרא טעוניה ברכה במקומה:

מוסף תוספות

א. מפני שפסוק לשמש האוכלים. מוס' ר"פ ב. [ד] א"כ ה"ל למימר השמש מברך אחר כל פרסה ופרסה וכו' וממילא ידענא דזריק לברך המוציא אם יאכל פרסה אחרת. מוס' ה"ל"ש. ג. כדמשמע לישנא. מוס' חולין ט. ד. דמזריק שניחו שם זקן או חולה. ט. ה. שאם נזכר אדם בתוך סעודתו שלא התפלל ועמד להתפלל. מוס' ה"ל"ש. ו. לא הו גמר סעודה. מוס' חולין ט. ז. דאמר בכל ענין אינו צריך לברך. מוס' ר"פ.

מאן סגא. להך זרייתא דקמני אע"ג דזכרית טעונין זכרה לאחריהו זריק לברך רבי יהודה היא: **חברים** שהיו מסובין ועקרו כו' ולא גרסינן לשסוף יין: ומקשינן אלא טעמא דזכרית טעונין זכרה לאחריהו. משום הכי פליגי רבנן עליה דר' יהודה: הא דזכרית

שאינ טעונין זכרה לאחריהו. רבנן מודו לזריק לברך פסע אחרת בתמלה: **לימא סיהוי מיובסא דרבי יוחנן.** דלמר לעיל [קא:] שינוי מקום אין זריק לברך ולא מפליג בין דזכרית טעונין לדזכרית שאינ טעונין: **לאו אופינייה דהא זימנא.** לעיל [ס:] ה"ג **סניא כווסיה דרב חסדא דזכרית טעונין מסובין לשסוף יין כו'.** והיינו כרב חסדא דלמר דזכרית טעונין זכרה לאחריהו (א) אין זריק לברך והא דהיא מקשינן לרב חסדא מדקמני יין אכל בהיא דלעיל לא תנא יין דהי' : ואומר **עליו קידוש היום.** באמצע סעודתו: **ושני.** ניד אומר עליו זרהמ"ו ומפסיק כדלמר ר' יהודה לעיל ומיהו הואיל והגיע עונת קידוש זריק לקדש תמלה. לא גרסינן ראשון אומר עליו זכרת המזון שני אומר עליו קדושת היום: גמרו

רשב"ם

מאן סגא עקירות. מאן תנא להך זריית' דקמני אע"ג דזכרית טעונין זכרה לאחריהו במקומן זריק לברך רבי יהודה היא: ה"ג חברים שהיו מסובין ועקרו רגליהם כו' ולא גרסינן לשסוף יין: א"ר יהודה זמה דזכרית אמורים כו'. מכלל דרבנן פליגי עליה זרישא דאע"ג דלא הניחו שם מקצת דזכרית אין זריק לברך כרב חסדא דל"ר יוחנן שזריקין זכרית זריק חלון (דף פב.) כל מקום שאמר ר' יהודה זמה לחלוק אימתי לפרש דברי חכמים זל: ומקשינן אלא טעמא דזכרית טעונין זכרה לאחריהו. משום הכי פליגי רבנן עליה דרבי יהודה הא דזכרית טעונין אפי' רבנן מודו לזריק לברך פסע אחרת בתמלה: **לימא סיהוי מיובסא דרבי יוחנן.** דלמר

לעיל [קא:] שינוי מקום אין זריק לברך ולא מפליג בין דזכרית טעונין לדזכרית שאינ טעונין: **לאו אופינייה דהא זימנא.** לעיל [ס:] **לימא סיהוי מיובסא נמי מהא.** שאם יבא אדם וימרח להך קמיתא או ישבש אותה על ידי זרייתא אחרת נותניה מהך: **להודיעך כחו דר' יהודה כו' כשהן יוצאין טעונין זכרה למפרע כו'.** אבל בשאר דזכרית לא היה יכול לומר (א) טעונין זכרה למפרע כו' דהא אין זריקין זכרה לאחריהו במקומן. וליכא לאקשיי אדרבה לישמענין דזכרית שאין זריקין זכרה לאחריהו במקומן להודיעך כחו דרבנן דמקילין כל כך שאפי' (הס) [עליה] אין זריקין לברך ומשום דכח היתרא עדיף אין לומר כך דאין כחו כח וחשיבות אס אין מנריקין לברך דסגרא הוא לכיון שלא היה היסח הדעת זימתי למה יחזור ויצרך אכל כח דר' יהודה עדיף טפי שמחמיר שמי חומרות על דברי חכמים דלא מיעביא דזכרית שאין זריקין זכרה לאחריהו במקומן שחייב (אחריהם) לברך אע"פ שחזריו פוטריין אלא אפילו דזכרית זכרה אחריהן במקומן נמי דחייב הלכך הכא כח דאסורא עדיף: ה"ג סניא כווסיה דרב חסדא דזכרית טעונין זכרה לאחריהו במקומן א"כ לברך והא דהיא מקשינן לרב חסדא מדקמני יין אכל בהיא דלעיל לא תנא יין דהי' : ואומר עליו זכרת המזון שני אומר עליו קדושת היום: **ואומר עליו קדושת היום.** באמצע סעודתו: **ושני.** ניד אומר עליו זרהמ"ו ומפסיק כדלמר ר' יהודה לעיל [ק:] ומיהו הואיל והגיע עונת קידוש זריק לקדש תמלה. לא גרסינן ראשון אומר עליו זכרת המזון שני אומר עליו קדוש היום. ובתוספתא דזכרית [פ"ה ה"ג] מוכח כלשון ראשון: ר' יוסי אומר אוכלין והולכין. עד שגמרו סעודתן אי נמי הולכין ואוכלין משתחשך ור' יוסי לטעמיה דלדידה אין מפסיקין כלל:

לברך היינו לפניו ולא למפרע וכן פירש רשב"ם ור"ח לקמן (ד' קג): איתמר לנו לנמישמי עד דזכריתו זכרה"ג ואע"פ שלא היה יודע אס רוצים לשמות זכרה מ"מ היה מורה להם שלא ישמו זכרה ברכה וכן נראה עיקר דהא זכר' כל הבשר (חולין דף קז:) אמר השמש שבזך על כל פרסה ועפרוה לפי שפסח

דעתו (א) ולא משמע שזיטרכך בכל פסח לברך זכרה המזון (ב) ועוד דלקמן גבי חד זריק אכסא קמא ואכסא דזכרתא זכרה"ג ומייתי ראיא מהבז וניצריך דאסור לנמישמי עד שזיטרכך ואי זכרה"ג מייתי שפיר אכל אי אסור לנמישמי עד שזיטרכך זרהמ"ו מנא ליה דלמר זכרת המזון יטרכך לברך זכרה"ג אף על פי שיש לדמות דמוכח שפיר דאי אחר זרהמ"ו אין מברך זכרה"ג דלא הו הפסק זכרה וניצריך אמאי איתמר לנמישמי אכל לא משמע הכי מדלא פי' עד דזכריתו זכרת המזון וזכרה"ג וסגרא הוא כיון דזבז וניצריך הו הפסק כאלו זכר זיטרכו אף זכרת זכרה"ג כמו אחר זרהמ"ו והא דתנא בתוספתא דזכרות זעל הבית שהיה מיסב ואוכל קראו חזירו לדבר עמו אין זריק לברך כו' הפליג זריק זכרה למפרע וכשהוא חוזר זריק זכרה לכתמלה לאו כשחזר טעון זכרה למפרע (א) אלא כשהוא ללאת ומייתי שקראו להפליג ומברך שמה שהיה כדפרי' ומדע דלמר זכרה"ג דיומא (ד' ז.) דיבר עם חזירו והפליג טעון נטילת ידים ומשמע דהי' זכרת המזוילא אכל זרהמ"ו לא קאמר דלריק ומייתי שלא ידע מתמלה שפליג ואין הלכה כמותן זרייתא אלא אפילו זכרה לכתמלה לא זריק דק"ל כרב חסדא דלמר לקיבעי' קמא דהר והגהו זרייתא והיא דתוספתא אמו כרבי יהודה:

ועקרו רגליהם זריק אבהב"נ כו'. מכלן משמע שאם שחם להתפלל ומזכר באמצע סעוד' והתפלל שא"כ זכרה אפי' לכתמלה ומה שהזכר ה"ר יוס טוב ראיא (א) מפרק ביסוי הדם

(חולין ד' פב.) דלמר מישתא זכרית וזכרית זכרה"ג דהי לא אפשר שזריק לברך זרהמ"ו וליתול ידיו אינה ראיא דדוקא גבי זרהמ"ו אמרינן הכי דהו הפסק וגמר סעודה אכל תפלה: אע"ג דמיכל זלוויי זכרה"ג דהי לא אפשר אין זכר כלום: **תניא** בוותיה דרב חסדא. פי' רשב"ם הא דלא מייתי כרב חסדא מרבנן דר' יהודה משום דזכריתא לא קמני דהיא יין חוה פי' לפי שיטתו דגרסי' הכא יין וי"ל משום הכי לא מייתי כשיעמא מינה משום דאיכא דלמרי זכרה"ג דזכרה נמי לפרש ואע"ג דחזרו מייתי ראיא לרב חסדא דטעמא דלמיני מקום דלריק לברך משום שעמידתו ממקומו היא גמר אכילתו וה"ה נמי חזרו:

ה"ג דלמר מישתא זכרית וזכרית זכרה"ג דהי לא אפשר שזריק לברך זרהמ"ו וליתול ידיו אינה ראיא דדוקא גבי זרהמ"ו אמרינן הכי דהו הפסק וגמר סעודה אכל תפלה: אע"ג דמיכל זלוויי זכרה"ג דהי לא אפשר אין זכר כלום: **תניא** בוותיה דרב חסדא. פי' רשב"ם הא דלא מייתי כרב חסדא מרבנן דר' יהודה משום דזכריתא לא קמני דהיא יין חוה פי' לפי שיטתו דגרסי' הכא יין וי"ל משום הכי לא מייתי כשיעמא מינה משום דאיכא דלמרי זכרה"ג דזכרה נמי לפרש ואע"ג דחזרו מייתי ראיא לרב חסדא דטעמא דלמיני מקום דלריק לברך משום שעמידתו ממקומו היא גמר אכילתו וה"ה נמי חזרו:

ופריק רב נחמן בר יצחק מאן תנא עקירות שזריק להניח שם זקן או חולה ר' יהודה היא, דתניא חברים שהיו מסובין עקרו רגליהם לברך אכלתא. אמר ר' יהודה ב"ר אבהו כשהניחו שם זקן או חולה וכו'. וכיון דלמא דרב חסדא בקושיא אע"ג דמקמי לה כר' יהודה, שנייניא הוא ולא סמכין עלה (להקל). אלא עדיין כרב ששת דמחמיר וטפי עדיף. וכן ר' יוחנן כיון דאיתותב ונדרו דבריו וקיימא לן דכל שני מקום זריק לברך וכן הלכה. תניא חברים שהיו מסובין לשנות יין עקרו רגליהו וחזרו אין צריקין לברך. ת"ר בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהם היום, מביאין לו כוס ראשון ומקדש. שני מברך עליו ברכת המזון דבין ר' יהודה, ר' יוסי אומר אוכלין עד שתחשך.